

سعید نوری آزاد

نگاهی به بانکداری الکترونیکی

بخش دوم

خرید از جیب بابا

را با پیام کوتاه به شما خبر می دهد.

در نوع دوطرفه یا تعاملی، اطلاعات خاصی مبنی بر تقاضای کاربر یا بانک مبادله می شود. برای نمونه، بانک در آغاز ماه، قبض گاز مصرفی فرد را از سامانه شرکت گاز دریافت می کند و با ارسال یک پیغام حاوی مبلغ، نوع و شناسه قبض از مشتری می خواهد برای پرداخت خودکار آن توسط بانک، تاییدیه ارسال کند یا مشتری با ارسال تاریخ مشخصی می خواهد گردش حساب خود در آن مقطع زمانی را برایش ارسال کنند.

نکته ۱: این خدمات صرفاً با توافق طرفین و با شماره خاص و تایید شده مشتری انجام می شود.

نکته ۲: این نوع خدمات می تواند مقدار زیادی از حجم مراجعان به بانک را کم کرده و همچنین کار مشتری را تسریع بخشد.

پیامک در شرایط خاصی می تواند برای خرید استفاده شود، مانند نمونه زیر:

فرزند من می خواهد دو توپ پلاستیکی بخرد تا یکی را پاره کرده و به سبک زمان ما توپ دولایه درست کند. برای خرید این توپ ها به پول نیاز دارم اما با این که مبلغ این خرید کم است، ممکن است با این پول از دست فروش چیزی بخرد که برای سرماخوردگی رو به بهبودش مضر باشد، حال من به جای پرداخت پول به او، راه قدیمی خودمان را پیشنهاد می کنم یعنی خرید کردن به حساب بابا ولی با استفاده از تلفن همراه.

از آنجا که ساده ترین تلفن های همراه هم امکان ارسال پیامک را دارند و فرزند من هم با هزینه ای ناچیز اکنون دارای یک تلفن همراه است و بانک نیز

جدید بانکها در قالب سرویس پیامک در بسیاری از نقاط دنیا با استقبال بیشتری نسبت به سرویس WAP مواجه شده است. چرا که برای استفاده از خدمت «بانکداری مبتنی بر پیام کوتاه تلفن همراه» کافی است سرویس پیامک کاربر فعال باشد و برخلاف سیستم وب، مشتری نیازی به شماره گیری،

عکس: iranian.ii

اتصال به اینترنت، فعال کردن دیتا و استفاده از نوع گوشی بخصوص و از همه سخت تر تنظیم آن ندارد. پس مزیت مهم SMS Bank که نباید آن را فراموش کرد: «امکان استفاده از هر نوع تلفن همراه» بوده و فقط لازم است مشتری امکان ارسال پیامک را داشته باشد.

نوع کار این خدمت (سرویس)

این نوع سرویس به طور کلی دارای ۲ نوع دسته بندی است یعنی خدمات یک طرفه و دوطرفه (تعاملی). مهم ترین خاصیت پیامک این است که می تواند خیلی سریع اطلاعات مورد تقاضای کاربر را در اختیارش قرار دهد و مانند سرویس مبتنی بر وب وقت گیر نیست.

به عنوان مثال دریافت خدماتی مانند دریافت و مشاهده موجودی، انواع حساب های ارزی و ریالی در هر لحظه و به درخواست مشتری، پرداخت قبوض، آخرین گردش حساب، درخواست دسته چک جدید، درخواست صورت تسهیلات و نظایر آن، ارزش مراجعه به بانک را ندارد، اما در عین حال بسیار لازم و کاربردی است و پیامک می تواند راهکار خوبی در این زمینه باشد.

در سرویس پیام کوتاه یک طرفه، بانک به صورت خودکار و معمولاً دوره ای (مثلاً ماهیانه) در تاریخ مشخصی اطلاعات خاصی را برای شما می فرستد. مثلاً در اول هر ماه، مانده حساب یا سود تعلق گرفته به حسابتان را برای شما ارسال می کند یا به صورت نوبتی این کار را می کند و برداشت و واریز به حسابتان

دقیقاً نمی دانم چند سالم بودم که شماره گرفتن با تلفن را یاد گرفتم، ولی یادم می آید آن سال ها تقریباً هیچ کدام از همکلاسی هایم این کار را بلد نبودند و من با یاد گرفتن این فن و تخصص پیچیده که به نعمت تنها تلفن محله که در کارگاه پدر بود توانسته بودم میان دوستانم کلی اعتبار پیدا کنم! اما حالا این کار پیش کارهایی که بچه های امروز می کنند، یک بازی ساده هم به حساب نمی آید؛ چه رسد به یک کار تخصصی پیچیده. در دنیای امروز کودکان کارهای بانکی هم می کنند، شماره گرفتن که سهل است.

امروزه کم نیستند نوجوانانی که تلفن همراه دارند. گذشته از مایب و خطرات احتمالی که استفاده از این فناوری ممکن است برای کودکان و نوجوانان به همراه داشته باشد، آیا نمی توان از این ابزار برای شخصیت بخشی به نوجوانان و به نوعی اجتماعی شدن آنها استفاده کرد؟

این روزها دیگر یاد گرفته ام با قدرت نگویم نه این کار ممکن نیست، چرا که هر کاری در این دنیا ممکن است رخ دهد و یکی از ابزارهای شگفتی ساز در این زمینه، فناوری اطلاعات است که ما نیز با آن درگیریم. سرویس های نوین بانکی بسته به نوع فرهنگ و کنش مردم می تواند متغیر، پراستفاده یا بی استفاده باشد. در موضوع بانکداری الکترونیکی جالب توجه است که اروپا، آسیا و منطقه خاورمیانه در برابر آمریکا و اقیانوسیه پیشتاز هستند؛ به گونه ای که شماری از بانک های منطقه از جمله هند و کویت، بخش بزرگی از خدمات خود را بر این سرویس متمرکز کرده اند که انتظار می رود با گسترش شبکه های ارتباطی این خدمات به اصلی ترین نوع خدمات رسانی آنها تبدیل شود.

در قسمت گذشته گفتیم بانکداری مبتنی بر تلفن همراه معنای صحیح و کاملی برای بانکداری سیار نیست ولی بانکداری مبتنی بر تلفن همراه که با نام موبایل بانکینگ معرفی شده، قسمت بزرگ و پرکاربردی از دنیای بانکداری الکترونیکی را تشکیل می دهد. یکی از اولین و ساده ترین روش های بانکداری الکترونیکی، خدمات بانکی مبتنی بر پیامک است که آن را نیز به اسم SMS بانکینگ می شناسیم.

در شماره قبل راجع به اس ام اس بانکینگ صحبت کردیم و یاد آور شدیم که ارائه خدمات مستقل و ارسال رمز و نام کاربری از این طریق امن نیست اما از این خدمات می توان برای خرید کردن استفاده کرد. برای آشنایی بیشتر شما با این خدمات به معرفی یکی دوروش برای خرید از این طریق می پردازیم.

بسیاری از خدمات موبایل بانکینگ از طریق درگاه WAP (Wireless Application Protocol) و از طریق نرم افزار مخصوص همان بانک ارائه می شود که دارای مزایا و معایبی است که بهتر است به آنها نگاهی بکنیم.

SMS در برابر WAP

با توجه به آسانی استفاده و سرعت جا افتادن فرهنگ SMS در بین بسیاری از مردم، خدمت

فروشگاه برای من ارسال می کند.
۳- من کد کالا و کد فروشگاه را برای بانک الف

ارسال می کنم.

۴- بانک الف با شناسایی من، کالا و فروشگاه، مشخصات فروشگاه و قیمت و نوع کالا را برای من ارسال می کند.

۵- من تنها با تایید این مبلغ توسط بانک، این هزینه را به حساب فروشنده واریز می کنم.

۶- بانک پس از پرداخت هزینه با ارسال پیامک به شماره فروشگاه، واریز آن مبلغ در ازای کد توپ پلاستیکی را به فروشنده اطلاع می دهد.

۷- فروشنده توپ را تحویل فرزند من می دهد.

۸- فرزند من یکی از توپ ها را پاره کرده و توپ دولایه درست می کند.

۹- فرزندم توپ را به خانه می آورد.

۱۰- من و فرزندم کلی فوتبال بازی می کنیم! ممکن است هر بانکی تغییراتی در این روش بدهد تا مزایای بیشتری داشته باشد اما به هر حال کلیت کار همین است که بدون انتقال وجه و تنها از طریق پیام کوتاه، فرزندم توانسته با نظارت من خرید کند. معمولاً مزایای چنین خدماتی، بعد از فراگیر شدن آن مشخص می شود درست مانند وقتی که کارت خوان در مغازه ها، یک کالای لوکس و بی استفاده بود اما امروزه ...

نکته: این سرویس را، ۲ سال قبل بانک پارسیان توسط شرکت تجارت الکترونیک پارسیان در ایران، راه انداخت و در نمایشگاه ال کامپ سال گذشته به نمایش گذاشت. ما هم در آنجا با این خدمت آشنا شدیم.

این سرویس در سایر نقاط جهان نیز به شکلی متفاوت ارائه می شود که البته هنوز کاربرد آن محدود است. این سرویس که bill-my-parents نام دارد، به نوعی از دل توئیتر بیرون آمده و حاصل قرارداد توئیتر با موسسه مالی سوشیال وایز است. این قرارداد با هدف تسهیل خرید برای کودکان راه اندازی شده است.

تفاوت سیستم در این است که ابتدا یک کارت اعتباری به کودک اعطا می شود و او برای خرید از آن استفاده می کند اما کارت حاوی پول نیست و تنها در هنگام خرید، توسط بانک و توئیتر با اس ام اس یا ایمیل به والدین اطلاع داده می شود و آنها نیز می توانند در صورت صلاح دید، این خرید را تایید و تکمیل کنند.

خدماتی جدید ارائه داده است، من می توانم همان روش قدیمی را شبیه سازی کنم یعنی این چنین:

۱- فرزند من به فروشگاه محل (که با بانک الف قرارداد دارد) مراجعه کرده و تقاضای دریافت ۲ توپ پلاستیکی می کند.

۲- فرزندم کد کالا را (که فروشنده در فهرست کالاهای خود به بانک داده است)، همراه کد